

**Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут**

Петечел Н. М.

Цивільне процесуальне право

Методичні вказівки до виконання індивідуальних завдань

для здобувачів вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня освіти

денної форми навчання

освітньо-професійної програми «Міжнародне та європейське право»

спеціальності 081 «Право»

м. Івано-Франківськ – 2024

**Затверджено на засіданні кафедри судочинства,
протокол № 6 від 26.01.2024 р.**

Розробник:

к.ю.н., викладач кафедри судочинства Надія ПЕТЕЧЕЛ

Індивідуальна робота є видом поза аудиторної самостійної роботи студента навчального, навчально-дослідницького чи практичного характеру, яка здійснюється в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право» у формі виконання індивідуального науково-дослідницького завдання.

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право» – це форма організації самостійної роботи, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Мета індивідуальної роботи – самостійне, додаткове осмислення програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування студентом знань з навчальної дисципліни та розвиток навичок самостійної роботи.

Індивідуальні завдання виконують студенти самостійно. **Оцінюється індивідуальне завдання за 5-бальною системою від 1 до 5 балів** (відповідно до Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право» може бути у формі:

1. реферування наукових публікацій та виступ з ключовими тезами на семінарському занятті.
2. підготовка та оформлення презентацій до запропонованих тем.
3. підбір наукових джерел до запропонованої тематики.
4. формулювання умови задачі та її вирішення.
5. складання тестових завдань до запропонованих тем.

Студенту (за погодження із викладачем) надається можливість виконати індивідуальне завдання за самостійно сформульованою ним темою.

Виконання індивідуального завдання по заданій тематиці здійснюється в часових рамках проведення семінарського заняття по заданій темі. Воно готується в електронному варіанті та надсилається на електронну адресу викладача: nadiia.petechel@pnu.edu.ua

1. Індивідуальні завдання у формі РЕФЕРУВАННЯ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ та виступ з ключовими тезами на семінарському занятті з метою більш глибокого ознайомлення з темою заняття. Студенти самостійно здійснюють підбір наукових публікацій для реферування на одну із тем, які виносяться на семінарські заняття. **Реферування** – це процес аналітично-синтетичного опрацювання інформації, що полягає в аналізі первинного документу, знаходженні найвагоміших у змістовому відношенні даних (основних положень, фактів, доведень, результатів, висновків тощо). Процес реферування – низка логічних операцій, таких як: оцінка, відбір, аналіз та узагальнення відомостей, що містяться в первинному документі.

2. ПІДГОТОВКА ТА ОФОРМЛЕННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ДО ЗАПРОПОНОВАНИХ ТЕМ. Така форма індивідуального заняття має на меті узагальнення та систематизацію знань, які студенти отримують у процесі навчання. Презентація виконується на одну із тем, які виносяться на семінарські заняття. По обраній тематиці презентація повинна містити *не менше 10 слайдів* з основним змістом тематики.

Презентація – це електронний документ, що являє собою набір слайдів, призначений для демонстрації в аудиторії. Метою будь-якої презентації є візуальне подання задуму автора, максимально зручне для сприйняття конкретною аудиторією і спонукає її на взаємодію з автором. Електронна презентація, виконана за допомогою програми Microsoft PowerPoint або її аналогів – зручний спосіб донести інформацію аудиторії.

Створення презентації складається відповідно з трьох базових *етапів*:

1. планування – це багатокрокова процедура, що включає визначення мети, дослідження аудиторії, формування структури і логіки подання матеріалу;
2. розробка – це власне підготовка слайдів презентації. Вона включає визначення змісту і співвідношення текстової та графічної інформації;
3. репетиція – це перевірка та налаштування створеної презентації.

Створення сценарію презентації здійснюють при дотриманні таких правил щодо її змісту та оформлення.

1. Виділення основної ідеї:

- слайд має ілюструвати лише одну думку;
- інформація на слайді має містити лише основні положення виступу.

2. Підбір лише такого матеріалу, що підтверджує основні ідеї презентації:

- підбір графічного, аудіо- та відеоматеріалів;
- подання прикладів, порівняння, довідкової інформації.

3. Логічність послідовності подання матеріалу. Матеріал презентації можна розташувати у хронологічній або тематичній послідовності.

Визначення структури презентації передбачає визначення кількості слайдів у презентації, наповнення кожного слайду. Для досягнення кращого результату бажано керуватися такими правилами:

- не заповнюйте слайд занадто великим обсягом інформації.
- використовуйте короткі речення.
- кількість рядків тексту на слайді і кількість слів у рядку – до 8.
- для виділення найважливішої інформації використовуйте рамки, границі, заливку, різні розміри та кольори шрифтів тощо.
- фон слайда й анімаційні ефекти не мають відволікати увагу від змісту.
- текст слайда має легко читатися, тобто бути контрастним відносно тла (темний текст на світлому тлі або білий – на темному) і достатньо великим.
- підпис до ілюстрації бажано розмістити під малюнком.

3. ПІДБІР НАУКОВИХ ДЖЕРЕЛ ДО ЗАПРОПОНОВАНОЇ ТЕМАТИКИ.

Підбір наукових джерел виконується в межах однієї із тем, які виносяться на семінарські заняття. Виходячи з обраної проблематики студент самостійно підбирає необхідний інформаційний матеріал. *Інформаційну базу* дослідження складають бібліографічні, інформаційні й довідкові видання, статистичний і фактичний матеріал, законодавчо-нормативні документи тощо. Робота над пошуком необхідних літературних та інших інформаційних джерел починається з огляду систематичних та

алфавітних каталогів наукових бібліотек. Відкритих книжкових фондів, реферативних оглядів, бібліографічних покажчиків, посиланнях в книгах і статтях тощо.

По обраній тематиці студенту необхідно підібрати не менше **10 джерел з обов'язковим посиланням на інтернет ресурс**. При цьому підручники і навчальні посібники, які містять загальну інформацію не варто включати у список джерел. **Основним джерелом повинні бути наукові публікації, монографічна література по обраній тематиці. Студент має виділити наукові праці тих авторів (як вітчизняних, так і зарубіжних), які працюють над науковими проблемами за темою підбірки наукових джерел. Журнальні та газетні публікації повинні бути за останні 5 років.**

На основі підбраного до теми дослідження інформаційного матеріалу складається *список використаних джерел, який повинен бути оформлений відповідно до вимог бібліографічного опису.*

Приклад:

1. Рабінович П. Рішення Європейського суду з прав людини: до характеристики концептуально-методологічних засад їх обґрунтування. URL: <http://eurocourt.in.ua/Article.asp?AIdx=31> (дата звернення: 12.01.2023).

2. Сашенко М. І. Рішення ЄСПЛ як частина національного законодавства: проблемні питання, що виникають при виконанні та шляхи їх вирішення. *Молодий вчений*. № 11 (63). 2018. С. 131–134.

4. ФОРМУЛЮВАННЯ УМОВИ ЗАДАЧІ ТА ЇЇ ВИРІШЕННЯ.

Формулювання умов задачі є формою індивідуальної роботи студентів, яка здійснюється шляхом опрацювання правових питань за матеріалами конкретної судової справи. Така форма індивідуальної роботи спрямована переважно на оволодіння навичками щодо практики реалізації норм права, посилення практичної спрямованості навчального процесу та набуття умінь правильно тлумачити норми права та застосовувати їх при вирішенні конкретної практичної ситуації, напрацювання навиків фактичного та юридичного обґрунтування власної точки зору, правової позиції та складання процесуальних документів.

Загальні методичні рекомендації.

Будь-яка задача передбачає:

- а) умови задачі;
- б) основне питання задачі.

В переважній більшості задач їх умовами є інформація про поєднання певних фактичних обставин (юридичних фактів).

При складанні умов задачі студент повинен:

- а) вивчити фактичні обставини, які наводяться в рішенні суду ;
- б) здійснити правову кваліфікацію відносин;
- в) ретельно проаналізувати законодавство, що підлягає застосуванню;
- г) сформулювати правову позицію шляхом її фактичного і юридичного обґрунтування;
- д) скласти відповідні питання до умови задачі.

Порядок розв'язання задачі передбачає:

- а) установити правовий зміст фактичних обставин ситуації, поданих в умовах фабули;

б) дати власну правову оцінку наведеної ситуації із відповідними посиланнями на норми чинного законодавства;

в) сформулювати остаточну відповідь на поставлені в задачі питання чи завдання.

5. СКЛАДАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання.

Складання тестових завдань полягає в тому, що студенти обирають одну із тем, які виносяться на семінарські заняття та у межах теми формулюють *питання з чотирма варіантами відповіді, серед яких є одна правильна відповідь (правильну відповідь обов'язково відмітити)*. У межах однієї теми повинно бути **25 тестових завдань**.